

EESTI NSV SISEMINISTEERIUMI MIILITSAVALITSUSE
RIIKLIK AUTOINSPEKTSIOON

**TÄNAVALIIKLEMISE EESKIRJADE
KONSPEKT**

ALG-, SEITSMEKLASSILISTELE JA KESKKOOLIDELE

TALLINN 1956

EESTI NSV SISEMINISTEERIUMI MIILITSAVALITSUSE
RIIKLIK AUTOINSPEKTSIOON

TÄNAVALIIKLEMISE EESKIRJADE KONSPEKT

ALG-, SEITSMEKLASSILISTELE JA KESKKOOLIDELE

TALLINN 1956

КОНСПЕКТ
по изучению правил уличного движения
для
начальных, семилетних и средних школ
На эстонском языке

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

AJALEHTEDE-AJAKIRJADE KIRJASTUS

Toimetaja A. Mihelson

Tehniline toimetaja L. Kalvik

Trükkimisele antud 21. XII 1956. Trükiarv 2000. Paber 60×92, 1/16. Trüki-
poognaid 1,25. Arvutuspoognaid 1,2. MB-09227. Tellimise nr. 7275. Trükikoda
«Kommunist», Tallinn, Pikk 2 .

Tasuta

ÕPPEPLAAN

1.	Tänavate ja teede elemendid	0.45
2.	Valgusfoori märktuled	0.45
3.	Liiklemist reguleeriva militsionääri märguanded	0.45
4.	Jalakäijate ja liiklusvahendite kasutajate kohused	2.00
5.	Liiklusmärgid, hoiatavad märgid ja liiklusvahendite juhtide märguanded	2.00
6.	Rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade liiklemine	0.45
7.	Ristteede ületamine	1.00
8.	Inimeste vedu veoautodel	1.00
9.	Sõit jalgratastel	1.00
K o k k u		10.00
Teadmiste hindamine		5.00

TÄNAVALIIKLEMISE EESKIRJADE ÕPPEPROGRAMM Haridusministeeriumile alluvatele koolidele

1. teema. Tänavate ja teede elemendid (45 minutit)

Mida nimetatakse tänavaks, tänava elemendid. Mis on tänava telgjoon. Teed. Tee elemendid. Ristteed ja väljakud. Mida nimetatakse ristteeks, välja-kuks. Millised on ristteed. Millised ohutusjooned on olemas ja nende tähendus.

2. teema. Valgusfoori märktuled (45 minutit)

Mida tähendab valgusfoori iga märktuli. Milliste märktulede puhul ja kuidas liiguvad liiklusvahendid ja jalakäijad. Mille järgi peab jalakäija orienteeruma reguleeritud liiklemisega ristteed ületades.

3. teema. Tänavaliiklemist reguleeriva militsionääri märguanded (45 minutit)

Mida tähendab militsionääri-reguleerija iga märguanne. Milliste militsionääri-reguleerija märguannete puhul liikleavad liiklusvahendid ja jalakäijad. Kuidas peab jalakäija orienteeruma käsitsi reguleeritavat ja reguleerimata liiklusega ristteed ületades. Erijuhtum, kui liiklemist ristteel, kus asub milit-ionäär-reguleerija, korraldatakse valgusfooriga.

4. teema. Jalakäijate ja liiklusvahendite kasutajate kohused (2 tundi)

Missugune tänavaosa on eraldatud jalakäijatele liiklemiseks. Kus ja kuidas tänavat ületada. Trammile, trollibussile ja omnibussile peallemineku eeskirjad. Eeskirjad sõitmiseks trammil, trollibussil ja autobussil. Reisijate trammilt, trollibussilt ja autobussilt mahatuleku eeskirjad. Millised on sõi-duteel mängimise ja vallatlemise tulemused.

5. teema. Liiklusmärgid (1 tund 30 minutit)

Liiklusmärkide otstarve. Liiklusmärgid oma otstarbelt liigitatakse: a) hoiatusmärkideks, b) keelumärkideks, c) osutavaiks märkideks, d) liiklus-vahendite juhtide märguanneteks. Millised signaalid on liiklusvahenditel ja

nende ülesanne. Milliseid signaale annavad jõuvankrite juhid ja mida need tähendavad. Jalakäijate käitumine liiklusvahendite juhtide poolt antavate signaalide puhul.

6. teema. Rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade liiklemine (45 minutit)

Kuidas ja kus peavad liikuma organiseeritud rongkäikude kolonnid: a) täisealiste kolonnid, b) laste kolonnid. Kuidas peavad organiseeritud rongkäikude kolonnid liikuma sildadel. Kuidas kaitsta organiseeritud rongkäike pimeduse saabumisel. Kus ja millistel tingimustel ületavad organiseeritud rongkäigud tänavaid. Täiendavad liiklemistingimused tiheda udu puhul.

7. teema. Ristteede ületamise kord (1 tund)

Liiklusvahendite liiklemise kord ristteedel ja väljakuil. Kehtivad erinevused liiklusvahendeile liiklemisel üksikuil ristteedel ja väljakuil. Üksikute liiklusvahendite eesõigused ristteede ületamisel.

8. teema. Inimeste vedu veoautodel (1 tund 30 minutit)

Millises seisukorras peab auto inimeste veo puhul olema. Auto liikumiskiirus. Millistel tingimustel ei ole lubatud rohkem kui 6 inimese vedu.

9. teema. Sõit jalgratastel (1 tund)

Kellel on lubatud sõita jalgrattal. Millega peab jalgratas olema varustatud. Mis on jalgratturile keelatud. Kuidas peavad jalgratturid grupis sõitma. Vastavate dokumentide vormistamine jalgratta kasutamise õiguse saamiseks.

METOODILISED JUHTNÕORID

1. Iga teema käsitlemiseks on keskmiselt eraldatud 1 tund, mida õpetajal tuleb kasutada järgmiselt:

20—30 minutit tuleb käsitleda teemat ja 15—20 minutit vestelda õpilastega sellest, kuidas nad on teemast aru saanud ja selle omandanud. Vastuste eest panna hinne.

2. Oppeaasta lõpul peavad õpetajad õpilasi küsitlema kogu tänavaliiklemise eeskirjade õppeprogrammi ulatuses ja hinded esitama koolide direktoritele.

Küsitlemiseks ja hinnete panemiseks on eraldatud 5 tundi.

3. Oppevahendiks tänavaliiklemise eeskirjade tundmaõppimisel on «Eeskirjad Eesti NSV teedel ja tänavatel liiklemiseks» ja brošüür «Ohutu liiklemine».

TÄNAVALIIKLEMISE EESKIRJADE K O N S P E K T

Üldeeskirjad

Liiklemisjulgeolek tänavail nõuab jalakäijailt ja nii eelkooliealistelt kui ka kooliealistelt lastelt ranget distsipliini ning alalist valvelolekut.

Kõik kooliõpilased on kohustatud täitma tänavaliiklemise elementaarseid eeskirju, juhindudes liiklusmärkidest, valgusfoori signaalidest ja miilitsatöötajate poolt liiklemise korra kohta antud korraldustest.

Organiseeritud rongkäikude, demonstratsioonist osavõtjate ja jalakäijate, samuti eelkooliealiste ja kooliealiste laste kolonnide juhtide jaoks on militsionääri reguleerija märguanne käsuks.

Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse Riiklikul Autoinspeksioonil on õigus kooskõlastatult Tallinna Linna Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomiteega piirata liiklemist üksikuil tänavail.

Juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevates eeskirjades, peab liiklusvahendite, jalakäijate ja organiseeritud kolonnide liikumine toimuma nii, et ei tekiks takistusi liiklemisel ega ohtu juuresviibijaile.

I. Tänavate ja teede elemendid

Tänavaks nimetatakse osa linna territooriumi, mis asub elamute, tööstus-, kultuur-elukondlike ja pargikvartalite vahel.

Tänavad jagunevad peatänavaks ja kõrvaltänavaks. Peatänavaid iseloomustab elavam liiklemine ja nende sõidutee on reeglipäraselt laiem.

Peatänavate hulka kuuluvad niinimetatud magistraaltänavad, mille jätkuks on linnavälised maanteed või mis ühendavad linna- ja rajoonikeskusi.

Tänavalaaiuseks nimetatakse kaugust ehitusjoonte või piirdeaedade vahel.

Tänav jaguneb järgmisteks elementideks:

- a) kõnnitee, mis on määratud jalakäijate liiklemiseks;
- b) sõidutee, mis on määratud liiklemiseks rööpmeteta liiklusvahenditele; kahesuunalise liiklemisega ja tänava keskel asuva trammiteega tänavail on rööpmeteta liiklusvahendele ühesuuna-

liseks liikumiseks sõidutee kõnnitee äärest kuni lähima trammirööpmeni; tänavail, kus puudub trammiliiklemine, on sõiduteeks kaugus kõnnitee äärest kuni sõidutee telgjooneni või tänava keskkohani;

c) trammiteeks nimetatakse äärmiste rööpmete vahelist vahe-
maad.

Joont (tegelikku või kujuteldavat), mis kulgeb piki tänava või tee keskkoha ja jaotab tänava (või tee) kaheks osaks, nimetatakse tänava telgjooneks.

Kui tänavate (teede) keskel asub haljasala vöönd (puiesteed), siis jaotab see tänava kaheks ühesuunalise liiklemisega sõiduteeks.

Maal, maanteedel loetakse sõiduteeks teosa, mis asub tee-
peenarde vahel (sillutatud või asfalt).

Ristteed ja väljakud

Ristteeks nimetatakse tänavate või teede ristumiskohta. Vastavalt ristuvate tänavate (teede) arvule ja ristumisnurgale jagunevad ristteed:

- a) neljakülgeiseks täisnurkseiks — ristikujulisteks,
- b) neljakülgeiseks teravnurkseiks — X-kujulisteks,
- c) kolmekülgeiseks täisnurkseiks — T-kujulisteks.

Väljakuks nimetatakse ristteed, millel osa suunduvate tänavate vahelisest alast on hoonestamata.

Risttee piirid määratakse kujuteldavate joontega, mis perimeetrina ühendavad ristteele väljaulatuvaid majanurki.

Liiklusvahendite liiklemine tänavail ja teedel on NSV Liidus parempoolne.

Väljakuil peab sõitma vastavalt ülesseatud liiklusmärkidele või sõiduteele tehtud liiklemissuunda tähistavaile joontele. Märkide ja joonte puudumisel sõidetakse väljakuil ringliikumisena paremat kätt või rööbiti trammiteega, kui see läbib väljaku.

II. Valgusfoori märgtuled

Liiklemise reguleerimine toimub: valgusfooride, militsionääriride-reguleerijate, teetähiste, suuna- ja ohutusjoonte ja -näitajate ning liiklusvahendite juhtide endi poolt.

a) Roheline märgtuli lubab rööpmeteta liiklusvahendil sõita ristteele edasisõitmiseks otse, paremale, vasakule (sealhulgas pöördega tagasisuunas) ning jalakäijail ületada sõiduteed.

Kui ristteel on märk «liiklemine lubatud näidatud suunas», siis liiklusvahend võib sõita ainult märgiga lubatud suunas.

Kui ühel pool sõiduteed asub trammitee, siis on roheline märgtule puhul keelatud pöördumine paremale, trammiteede poole.

b) Punane märgtuli keelab liiklusvahendil jätkata liikumist ja jalakäijail ületada tänavat (ristteed).

Punase märktule puhul on lubatud:

1) Liiklusvahendi pöördumine paremale lähemasse tänava-ossa, kui see ei sega vasakult poolt risttsuunas sõitvaid liiklusvahendeid.

2) Liiklusvahendi pöördumine vasakule ühesuunalise liiklusega tänavasse tingimusel, kui sellega ei segata paremalt poolt otsesuunas sõitvaid liiklusvahendeid.

3) Liikumine otsesuunas T-kujulistel ristteedel suubuva tänava vastaspoolle tingimusel, kui see ei sega suubuvalt tänavalt vasakule pöörduvaid liiklusvahendeid.

~~Punane vilkuv märktuli kohustab liiklusvahendi juhti peatuma enne ristteele sõitmist ja jätkama sõitmist ainult siis, kui ta on veendunud liiklemise ohutuses.~~

c) Kollane märktuli keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada tänavat (ristteed).

Kollane märktuli ilmub üheaegselt kõiki nelja külge.

Liiklusvahendeile ja jalakäijatele tähendab kollane märktuli:

1. Liiklusvahendi ja jalakäijate lähenemisel ristteele keelab kollane märktuli liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada tänavat (ristteed).

2. Liiklusvahendi juhtidele, kes seisavad risttee juures rohelise märktule ootel, tähendab kollane märktuli: «Tähelepanu, valmistuda liikumiseks».

3. Liiklusvahendid ja jalakäijad, kes märktule ajal on ristteel, jätkavad liikumist alustatud suunas ja vabastavad risttee.

4. Vilkuv kollane märktuli lubab liiklusvahendeil ja jalakäijail edasilikumist, kuid manitseb erilisele ettevaatlikkusele.

d) Trammil on valgusfoori rohelise märktule puhul keelatud pöörduda paremale. Tramm liigub paremale valgusfoori kollase märktule puhul.

Kõikidel väljakutel ja ristteedel, kuhu suunduvad 5 ja enam tänavat, ning puisteede ületamisel on liiklusvahendite liiklusteedel ülespandud igal valgusfooril liiklusvahendi juhi jaoks iseseisev tähendus: väljasõit väljaku või risttee piiridest on lubatud alles pärast vastava märktule süttimist, mis lubab edasisõitu vastavas suunas.

III. Liiklemist reguleeriva militsionäri märguanded

Militsionäär reguleerib liiklemist oma kehaasendi muutmisega ja käte liigutustega. Militsionäri-reguleerija märguannete parema nähtavuse tagamiseks toimub tänavaliiklemise reguleerimine saua (kepi) abil.

Militsionäri-reguleerija poolt antavail märguandeil on järgmine tähendus:

a) Kui militsionäär asetseb näoga või seljaga ristteele lähenevate liiklusvahendite ja jalakäijate poole, siis vastab see valgusfoori punasele märgtulele.

b) Kui liiklemist reguleeriv militsionäär on pöördunud lähenevate liiklusvahendite ja jalakäijate poole küljega, siis võivad liiklusvahendid ja jalakäijad jätkata liiklemist üle risttee otse suunas ja pöördega paremale, mis vastab valgusfoori rohelisele märgtulele.

c) Militsionääri parema käe (saua) ettesirutusel on keelatud militsionäärist paremalt poolt ristteele lähenevate liiklusvahendite ja jalakäijate edasiliikumine. Militsionääri selle asendi puhul on lubatud militsionäärist vasakult poolt ristteele lähenevatel liiklusvahenditel pöördumine vasakule väljasirutatud käe suunas ja sõit otse ning pöördega tagasisuunas ja pöördumine paremale.

d) Militsionääri asendi puhul ülestõstetud parema käega (sauaga), olenemata tema keha seisust, peavad ristteele lähenevad liiklusvahendite juhid ja jalakäijad viivitamatult peatuma. Liiklusvahendid ja jalakäijad, kes selle märguande algul asuvad ristteel, jätkavad liikumist ja vabastavad risttee. See militsionääri käeliigutus vastab valgusfoori kollasele märgtulele ja rakendatakse erandjuhtudel.

e) Peale ülalloeletud märguannete võib militsionäär-reguleerija erandjuhtudel kasutada ka muid, juhtidele ja jalakäijaile täiesti arusaadavaid märguandeid. Kui militsionäär-reguleerija reguleerib liiklemist kohas, kus on olemas valgusfoor, tuleb liiklusvahendite juhtidel ja jalakäijail liigelda vastavalt militsionääri-reguleerija märguannetele, kuigi need ei vasta valgusfoori märgtuledele.

IV. Jalakäijate ja liiklusvahendite kasutajate kohused

Trammid, trollibussid ja autobussid on liiklusvahendid, millega veetakse sadu tuhandeid kodanikke töö-, õppe-, puhke- ja kultuurilise lõbustuse kohtadesse. Miljoneid tonne kaupa veetakse veoautodel mööda linna laiali.

Liiklusvahendite täpne ja häireteta töö saavutatakse liikluseeskirjade järgimisega. Liiklusvahendite juhtide ja jalakäijate eksimine nende eeskirjade vastu rikub liiklemist ja takistab transpordi tööd.

Kõnniteedel käimine

Tuleb rangelt meeles pidada, et viibides kõnniteel tuleb alati hoiduda parempoolsele äärelle. Tarvitseb ainult ühel teist liikuda vastassuunas ja sellega on häiritud teiste jalakäijate liiklemine ja kord.

Kõnnitee või jalgraja puudumisel tuleb liikuda tänava või tee vasakpoolsel äärel või teepeenral, näoga vastutulevate liiklusvahendite poole.

Enamik õnnetusjuhtumeid lastega toimub just silmapilgul, kui nad astuvad kõnniteelt sõiduteele. Astudes sõiduteele tuleb meeles pidada, et sõidutee on liiklusvahendite jaoks, aga mitte jalakäijaile.

Suurte esemete kandmisel, samuti käruga, kelguga või jalgrattaga käies tuleb liikuda sõidutee ääres kõnnitee ligi.

Lastega lapsevankris või kelgul tuleb liikuda kõnniteel.

Sõiduteest üleminek

Sõiduteest tuleb üle minna ristteedel kõnniteelt kõnniteele kohtades, mis on varustatud tähisega «Ülekäik» või mööda jalakäijate ülekäigurada, mis on sõiduteel tähistatud metallplaadikestega või valgete joontega.

Elava liiklusega ristteedel, kus liiklust reguleeritakse, tuleb sõidutee ületada ainult valgusfoori rohelise märktule või milit-ionääri vastava märguande puhul, kui ristsuunas liiklemine on katkenud.

Sõiduteed ületades vaadake enne vasakule, sest liiklusvahendite liikumine kulgeb paremal äärel ja sõiduteele astudes ähvardab teid oht vasakult. Jõudes sõidutee keskele vaadake paremale. See on tänava ületamise peareegel.

Jälgige tähelepanelikult liiklusvahendeid, mis teevad pööreid. Ärge püüdke ületada tänavat, kui liiklusvahendid alustavad liikumist.

Tänavat ületades tuleb meeles pidada, et sõiduteel liiguvad liiklusvahendid, mida ei saa silmapilkselt peatada, eriti kui sõidutee on libe. Pidage meeles, et teist endist oleneb tänava ohutu ületamine teie poolt. Ärge kiirustage ja olge tänaval tähelepanelikud. Kui sõiduteel liigub auto, tramm või mõni muu liiklusvahend, siis tuleb see lasta mööduda. Parempoolne on mõni sekund oodata ja minna üle tänava veendununa ohutuses, kui kiirustades langeda liiklusohvriks.

Linnades juhtub palju liiklemisõnnetusi lastega, kes püüavad liikuva liiklusvahendi ees sõiduteest üle joosta.

Ei tohi ootamatult sattuda liiklusvahendi ette. Kui jalakäija, kaotanud enesevalitsemise, hakkab ootamatult jooksuma, võib autojuht kaotada enesevalitsemise ja temale peale sõita või, püüdes pealesõitu vältida, võib ta peale sõita teistele. Jalakäija peab olema eriti ettevaatlik.

N ä i d e: Sõiduauto liikudes kuival asfaltkatttega sõiduteel sõidukiirusega 30 km/tunnis vajab autojuht sõiduki peatamiseks, alates momendist, millal autojuht märkab ohtu, ligikaudu 14 m pikkust vahe-
maad; kui jalakäija on lähemal, on pealesõit ka pidurdades vältimatu.

Tuleb kindlasti meeles pidada, et trammiliinide ületamine liikuva trammi eest on ohtlik, sest see ohustab teie elu.

Laste trauma üheks tõsiseks põhjuseks on laste mängud ja vallatlemised tänavate sõiduteedel. Tuleb meeles pidada, et mängida võib ainult selleks eraldatud kohtades.

On rangelt keelatud:

a) sõiduteel mängida, sõita laste rullikul, uisutada, kelgutada, suusatada ja sõita laste jalgratastel;

b) kooliõpilastel väljuda tunnivaheaegadel sõiduteele.

Liiklusvahendite kasutajate kohused

Õnnetusjuhtumid tekivad liikuvale trammile pealemineku ja liikuvast trammist väljumise tõttu, trammi astmelaudadel ja välisosadel sõitmisest. Need on kommunaal-liiklusvahendite kasutamise reeglite jämeda rikkumise tulemused. Väljudes trammist, trollibussist või autobussist astuge viibimata kõnniteele. Peab meeles pidama, et seisvast trammist tuleb mööduda eestpoolt: tagant möödumisel te ei märkagi vastutulevat trammi.

Ärge hüpake peatuskohale liginevale trammile, samuti ärge hüpake sealt maha. Trammi, trollibussi ja autobussi tuleb oodata ohutus paigas — kõnniteel või ooteplatvormil. Peale minna ja maha tulla võib ainult siis, kui need liiklusvahendid on täielikult seisatunud.

Trammile, trollibussile ja autobussile võib peale minna ainult tagauksest. Seisvast rööpmeteta liiklusvahendist (trollibuss ja autobuss) tuleb mööduda sõidutee ületamiseks liiklusvahendi tagant, veendudes eelnevalt sõidutee ületamise ohutuses.

V osa

Liikluse ohutuse kindlustamiseks, liikluse reguleerimiseks, liiklusvahendi juhi orienteerimiseks teel ja ka teede remonditeenistuse vajaduste rahuldamiseks varustatakse maanteed ja tänavad vastavate liiklusmärkidega. Tee-liiklusmärgid jagunevad kolme gruppi:

- a) hoiatusmärgid;
- b) keelumärgid;
- c) osutavad märgid.

Märgid asetatakse teetulpadele, konsoolidele või riputatakse üles üle tänava või maantee tõmmatud trossidele. Märkide paremaks nähtavuseks võib õõseti kasutada valgusepeegeldajaid (katakotte). Linnade magistraaltänavatel võib üles seada valgusmärke.

A. HOIATUSMÄRGID

Märke, mis hoiatavad liiklemiseks ohtlike kohtade eest, kasutatakse peamiselt linnavälistel maanteedel. Erandiks on hoiatusmärgid «Raudtee-ülesõidukoht» ja «Muud ohud».

Maanteedel ja tänavatel ohtlike kohtade eest hoiatavad märgid nõuavad liiklusvahendite juhtidelt erilist tähelepanu ja liikumiskiiruse vähendamist niivõrd (mitte üle 15 km/tunnis), et vajaduse korral oleks kindlustatud liiklusvahendi viivitamatu peatamine.

Märgi mõjupiirkond ulatub märgist alates kuni ohtliku koha lõpuni, s. o. 120—180 m. Hoiatusmärkide mõjupiirkonnas on keelatud mööda sõita eesliikuvast liiklusvahendist väljasõiduga oma sõidureast.

1. «Raudtee-ülesõidukoht»

Märk «Raudtee-ülesõidukoht» veduri kujutusega seatakse üles raudtee-ülesõidukohtade ette. Kummalegi poole ülesõidukohta seatakse tee paremale poolele kaks märki: esimene 120—180 m kaugusele, teine 45—55 m kaugusele lähimast rööpmest.

Kui tee läbib kaks raudtee-ülesõidukohta, mille vahemaa on 120 m, siis seatakse teise ülesõidukoha ette ainult üks märk — kohe pärast esimest ülesõidukohta. Märgi alla asetatakse lauake, millele märgitakse kaugus kuni järgmise ülesõidukoha lähima rööpmeni meetrites. Linnapiires seatakse üles üks märk mõlemale poole raudtee-ülesõidukohta 45—55 m kaugusele ülesõidukohast.

2. «Risttee»

Märk «Risttee» (teede lõikumine) seatakse 120—180 m kaugusele kohast, kus maantee ristub või kus temast hargneb teine tee.

3. «Looklev tee»

Märk seatakse 120—180 m kaugusele lookleva teosa ette. Kui looklev teosa on pikem kui 2000 m (mägistest kohtades), siis märk kordub iga 2000 m järel.

4. «Muud ohud»

Märk seatakse 120—180 m kaugusele ohtliku koha ette, linna-tänavail aga vahetult ohtliku koha juurde.

5. «Pööre paremale» ja 6. «Pööre vasakule»

Märgid seatakse 120—180 m kaugusele järskude teekäänakute ette, kus on piiratud nähtavus või kus suure kiirusega sõitmine on seotud teelt väljasõidu ohuga.

7. «Järsk teelang»

Märk seatakse 120—180 m kaugusele enne teelangu, kui langu kallak ületab 8%, või enne tee pikiprofiili murdepunkti, kui vastupidiste kallakute summa ületab 8%.

8. «Peate»

Märk seatakse: a) kõrvaltänavale 25—35 m kaugusele enne peatänavaga ristumist, b) 25—35 m kaugusele teelõigust, kus sõidutee kitseneb ja möödasõit vastuliikujast on raskendatud.

Märk nõuab juhilt liiklusvahendi peatamist ja läbisõidu eesõiguse andmist liiklusvahendeile, mis liiguvad ristsuunas (ristteedel) või vastassuunas (kitsastel teesadel).

B. KEELUMÄRGID

Keelumärgid seatakse vahetult nende tänavate ja teelõikude ette, kus kehtib nende märkide mõju.

Märgid, mis keelavad liiklusvahendite läbisõidu, peatamise ja parkimise (jrk. 2, 3, 4, 5, 6, 10 ja 11), kehtivad reeglipäraselt kella 7 kuni 24.

Juhtumel, kus eelloetletud märgid kehtivad muul ajavahe- mikul, kinnitatakse märgi alla tahvlike, millele tähendatakse selle märgi kehtivuse aeg.

1. «Sissesõit keelatud»

Märk keelab kategooriliselt iga liiki liiklusvahendite edasise liikumise, välja arvatud tramm ja trollibuss. (Lubatud on käsikärudega jms. ning käekõrval lükatava jalgrattaga liikumine.)

Märgi mõjupiirkond ulatub lähima ristteeni. Kui märk on asetatud risttee ette, tänavaosas viimasesse lõppu, siis on keelatud sõita ristteele.

2. «Läbisõit keelatud»

Märk keelab läbisõidu iga liiki liiklusvahenditele, välja arvatud tramm, trollibuss ja ühiskondlikult kasutatavad autobussid. Lubatud on läbisõit invaliidide mootorsõidukitega, samuti liikuda käsikärudega (saturaatoritega, toiduainete- ja jäätisekärudega jms.) ning käekõrval lükatava jalgrattaga.

Sissesõitmisel märgiga eraldatud territooriumile tuleb liiklusvahendite liikumiskiirust vähendada niivõrd, et tarbe korral oleks kindlustatud viivitamatu peatumine.

See märk ning neli järgnevat märki (3—6) lubavad sisseõidu, kui on hädatarvilik jõuda sihtkohta, mis asub nende märkide mõjupiirkonnas, kuid nii, et liikumine toimuks ühe kvartali piirkonnas.

Eelnimetatud märkide mõjupiirkond ulatub:

a) märgist alates kuni järgmise ristteeni;

b) kui märk on seatud risttee ette (tänavaosas lõppu), siis ristuvale tänavale (teele) alates märgist kuni järgmise ristteeni.

3. «Autode liiklemine keelatud»

Märk keelab läbisõidu iga liiki autodele, välja arvatud ühiskondlikult kasutatavad autobussid. Keelatud on ka veokite, traktorite, iseliikuvate ehitus- ja teedemasinate ning -mehhanismide läbisõit.

4. «Veokite liiklemine keelatud»

Märk keelab läbisõidu autodele, mille kandejõud (standardi järgi) on võrdne või suurem märgil tähendatud kandejõust, olenemata sellest, kas nad liiguvad koormaga või tühjalt. Samuti on keelatud veokite, traktorite, iseliikuvate ehitus- ja teedemasinate ning -mehhanismide läbisõit.

Kui märgile ei ole kandejõudu tähendatud, siis on läbisõit kõikidele veoautodele, traktoritele, iseliikuvale ehitus- ja teedemasinaile ning -mehhanismidele, samuti hobuveokitele keelatud.

See märk, olgu sellel kandejõud tähendatud või mitte, ei kehti autode kohta, mis veavad reisijaid vastavalt selleks ettenähtud veoreeglitele, spetsiaalkerega toiduaineteveoautode, veotaksode, avariiteenistuse eraldusmärgiga autode ja postiveoautode kohta.

5. «Mootorrataste liiklemine keelatud»

Märk keelab iga tüüpi mootorrataste läbisõidu, kuid ei kehti invaliidide mootorsõidukite kohta.

6. «Veoloomadega liiklemine keelatud»

Märk keelab kõigi veoloomadega veetavate liiklusvahendite läbisõidu, samuti ratsasõidu ja kariloomade liikumise.

7. «Jalgratastel läbisõit keelatud»

Märk keelab jalgratastel sõitmise. Märgist tagapool asetsevasse sihtkohta jõudmiseks tuleb jalgrattalt maha tulla ja lükata seda käekõrval.

Märgi mõjupiirkond ulatub järgmise ristteeni.

8. «Piiratud koormus»

Märk keelab läbisõidu liiklusvahendeile, mille üldraskus koos koormaga (tonnides) ületab märgil näidatud raskuse.

Märk seatakse vahetult kunstliku ehituse või tänava- (tee-) lõigu ette, millel on piiratud kandevõimega kattepinnd.

Ümbersõidutee puudumisel seatakse eelneva ristumiskoha ette teine, dubleeriv märk.

Märgi mõjupiirkond ulatub kuni kunstliku ehituse lõpuni või kuni järgmise ristteeni.

9. «Piiratud kõrgus»

Märk keelab läbisõidu liiklusvahendeile, mille kõrgus teepinnast (meetrites, koormaga või ilma) ületab märgil näidatud kõrguse.

Märk seatakse vahetult kunstliku ehituse ette, kus on nõutav liiklusvahendite kõrguse gabariidi piiramine.

Ümbersõidutee puudumisel seatakse eelmise ristumiskoha ette teine dubleeriv märk.

Märgi mõjupiirkond ulatub kuni kunstliku ehituse lõpuni.

10. «Peatamine keelatud»

Märk keelab liiklusvahendite peatamise lühemakski ajaks, välja arvatud invaliidide mootorsõidukid, millele on peatamine lubatud (kuni 5 minutiks).

Märgi mõjupiirkond ulatub:

a) kui märgi punane ääris kujutab suletud ringi, siis linnades kuni lähima väljakuni või pea- (magistraal-) tänavaga ristumiseni, asulates aga kuni asula lõpuni;

b) kui märgi punane ääris on alt avatud, siis kuni lähima ristteeni;

c) kui märgi allosale on tähendatud arv ja tähed, siis on näidatud ulatus meetrites (täht M) või kilomeetrites (tähed KM).

Märgid «Peatamine keelatud» ja «Parkimine keelatud», kui nad on asetatud sõidutee keskkohale (telje kohale), kehtivad mõlema tänavapoolle kohta; liiklemissuunast arvates sõidutee paremale äärel asetatud märgid kehtivad ainult parempoolse tänavapoolle kohta.

11. «Parkimine keelatud»

Märk keelab liiklusvahendite parkimise, kuid ei keela nende lühiajalist peatamist reisijate peale- ja mahaminekuks või koorma peale- ja mahalaadimiseks.

See märk ei kehti sisselülitatud taksomeetriga taksoautode ja invaliidide mootorsõidukite kohta.

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil «Peatamine keelatud».

12. «Piiratud kiirus»

Märk keelab liiklusvahendite liikumise suurema kiirusega, kui märgil on näidatud.

Märgi mõjupiirkond tähistatakse samuti kui märgil «Peatamine keelatud».

13. «Möödasõit keelatud»

Märk kohustab liiklusvahenditega liikuma ühes sõidureas ja keelab mehaanilistest liiklusvahenditest möödasõitmise, välja arvatud traktorid, veokid, iseliikuvad ehitus- ja teedemehhanismid ning liiklusvahendid, mis liiguvad tehniliste rikete tõttu vähendatud kiirusega (15 km tunnis).

Märgi mõjupiirkond tähistatakse nagu märgil «Peatamine keelatud».

14. «Möödasõit veoautodele keelatud»

Märk kehtib ainult veoautode kohta ja kohustab neid täitma märgi «Möödasõit keelatud» nõudeid samas mõjupiirkonnas.

15. «Helisignaali andmine keelatud»

Märk kohustab liiklusvahenditega liikuma kiirusega, mis tagab vajaduse korral liiklusvahendi viivitamatu peatamise ja täieliku ohutuse ilma helisignaali andmiseta. Mõjupiirkond sama, mis märgil «Peatamine keelatud».

C. OSUTAVAD MÄRGID

1—5. «Lubatud liikumissuund»

Märgid näitavad kindlaksmääratud liikumissuunda rööpmeta liiklusvahenditele (välja arvatud trollibussid) tänavail, teedel ja nende ristumiskohtades; liikumine noolega näitamata suunas on keelatud (välja arvatud sissesõiduks värvavaisse pöördega paremale ja invaliidide mootorsõidukite läbisõit).

Märgi mõjupiirkond ulatub ristteele, mille ette märk on seatud.

6. «Liiklusvahendite tagasisuunas pööramise koht»

Märk näitab kohta, mis on eraldatud liiklusvahendite tagasisuunas pööramiseks tänavatel (teedel), millel on pöörded vasakule keelatud.

Märgi mõjupiirkond on vahetult märgi taga.

7. «Jalakäija»

Märk näitab jalakäijate võimalikku kogunemiskohta (asetatakse koolide, klubide, tehaste, turgude jne. juurde) ja nõuab liikumiskiiruse vähendamist niivõrd, et on tagatud liiklemise julgeolek.

Märgi mõjupiirkond on vahetult märgi taga. Suurema mõjupiirkonna tarviduse korral näidatakse selle ulatus märgi põhikujutuse all.

Märgi mõjupiirkonnas on mehaanilistel liiklusvahenditel möödasõit eesliikujast ja tagurpidisõit keelatud.

8. «Liiklusvahendite parkimiskoht»

Märk näitab kohta, mis on eraldatud spetsiaalselt liiklusvahendite parkimiseks ilma ajalise piiramiseta.

Kui märk on seatud kõnnitee juurde ja parkimiskoha ulatus ei ole piirjoontega märgitud, siis on parkimine lubatud 50 m ulatuses liikumissuunas edasi arvatult. Teistsuguse mõjupiirkonna puhul näidatakse seda meetrites märgi alumisel osal.

Märgid asetatakse reguleeritava liiklusega ristumiskohtadele ja nad näitavad, milliste valgusfoori märktulede või nendele vastavate militsionääri-reguleerija märguannete korral võib antud ristumiskohas erandina üldreeglist sõita märgil näidatud suunas.

Märgi mõjupiirkonnaks on risttee.

Er and

Autodel, mis on varustatud sireentüüpi helisignaaliga või kellaga ja on operatiivülesannete täitmisel, samuti mehhanismidel, mis teevad sõiduteel koristus-, remont- ja ehitustöid, on õigus nendes kohtades, kus nad töötavad, läbi sõita, teha pöördeid, peatada, parkida jm. olenemata ülesseatud märkidest (välja arvatud liikumine vastu kindlaksmääratud suunda), tingimusel, et liikumiskiirust vähendatakse niivõrd, et on tagatud liiklemise julgeolek.

LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDE MÄRGUANDED

Jõuvankrid peavad olema varustatud hästikuuldava, kuid mitte kõreda helisignaaliga. Esmaabi-, miilitsa operatiiv- ja tule-tõrjeautod võidakse varustada peale tavalise veel sireentüüpi helisignaalidega, mille kasutamine on lubatud ainult operatiiv-ülesannete täitmisel. Tuletõrjeautod võivad helisignaali andmiseks kasutada ka kella. Juhid kasutavad helisignaali ainult hoiatuseks kokkupõrke- või pealesõiduohu puhul. Helisignaali andmine muuks otstarbeks (sõitjate väljakutsumiseks jms.) on keelatud.

Tagasõitvate liiklusvahendite juhtide hoiatamiseks peavad eesliikva rööpmeteta liiklusvahendi juhid enne liikumissuuna muutmist, kiiruse vähendamist ja liiklusvahendi peatamist andma märku stopptulega ja suunanäitajaga või nende puudumisel ehk rikkisoleku puhul juhuruumi ukse avamisega. Suunamuutmise märguanded antakse vähemalt 50 m enne suunamuutmist, maanteedel väljaspool asulaid vähemalt 100 m kauguselt.

VI. Rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade liikumine

Organiseeritud rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade juhid peavad tänavail liikumisel täitma kõiki militsionääri-reguleerija nõudmisi ja korraldusi ning on kohustatud:

- a) liikuma kolonniga tänavaparemal poolel kõnnitee ääres ning mitte rohkem kui neli inimest reas;
- b) jätma kolonnide vahele vahemaad ristsuunas liikuvate liiklusvahendite läbilaskmiseks;
- c) sildadel mitte lubama taktsammus liikumist;

d) pimedal ajal või tiheda udu puhul omama kolonni viimase rea vasakul poolel nii tagant kui ka küljelt hästi nähtavat tõrvikut või laternat;

e) liiklemis-suuna muutmise puhul peavad sõjaväeosade, kolonnide ja rongkäikude juhid enne veenduma ülemineku ohtuses;

f) reguleeritud liiklusega ristteele lähenemisel peab kolonni juht käega näitama edasise suuna ja risttee ületama ainult vastava valgusfoori märgitule või militsionääri-reguleerija märguande puhul. Reguleerimata liiklusega ristteele lähenemisel tuleb käe või lipukese tõstmisega hoiatada liiklusvahendite juhte vajadusest peatada liiklusvahendid kolonni möödalaskmiseks. Lastekolonnide liikumine on lubatud kõnniteel kahekaupa reas täisealiste saatel. Sõidutee ületamine on lubatud ainult ristteedel jalakäijate rada mööda.

Kolonnis liikuvad lapsed peavad hoidma korda, kolonnist kolonni juhi loata väljumata, eriti, kui kolonn liigub sõiduteel.

VII. Liiklemine (reguleeritud ja reguleerimata liiklusega) ristteedel

Ristteele (väljakule) lähenemisel alustavad liiklusvahendite juhid vähemalt 50 m kaugusel ristteest ümberrivistumist oma kohtadele asumiseks:

a) kahes reas liiklemisel asuvad paremale pöörduvad liiklusvahendid parempoolsele (sõidusuunas) sõidurajale, otsesõitjad ja vasakule pöördujad teisele (vasakule) sõidurajale;

b) kolmes ja neljas reas liiklemisel asuvad paremale pöördujad liiklusvahendid esimesele sõidurajale, vasakule pöördujad — äärmisele vasakule sõidurajale ning otsesõitjad keskmistele sõiduradadele;

c) ristteedel, kus pöörded vasakule on keelatud, asuvad äärmisele vasakule sõidurajale need rööpmeteta liiklusvahendid, mis pöörduvad vasakule eespool lubatud tsoonis, ja otsesõitjad;

d) ristteedel, kus pöörded paremale on keelatud, asuvad äärmisele paremale sõidurajale otsesõitjad liiklemisvahendid.

Ristteele lähenemisel märguande ajal, mis keelab edasiliikumise, peatuvad liiklusvahendid kaks meetrit enne jalakäijate ülekäigurada. Jalakäijad ületavad risttee valgusfoori rohelise märgitule või militsionääri-reguleerija vastava asendi puhul.

Reguleerimata liiklusega ristteede ületamine

Lähenemisel ristteele, kus liikumist ei reguleerita, on liiklusvahendite juhid kohustatud:

a) asuma sõidurajale vastavalt sõidutee laiusele ja edasisele liikumissuunale, nagu reguleeritud liiklemisega ristteedelgi;

b) andma eesõiguse läbisõiduks liiklusvahendeile, mis liiguvad kallakteel (mäkke või mäest alla), kui teed on üheliigilised;

c) andma eesõiguse läbisõiduks liiklusvahendeile, mis liiguvad pea- (magistraal-) tänavail ja maanteedel;

d) pöördumisel andma eesõiguse läbisõiduks vastassuunas sõitvatele liiklusvahenditele. Üheaegsel lähenemisel kahelt või kolmelt poolt võrdsete teetingimustega ristteele on läbisõidu eesõigus liiklusvahenditel järgmises järjekorras: 1) tramm, 2) trollibuss, 3) autobuss, 4) sõiduautod, 5) kaubaveoks kohandatud sõiduautod, 6) mootorrattad, 7) veoautod ja 8) muud liiklusvahendid.

Mingi liiklusvahendi sõitmisel ristteele teatud suunas on lubatud samaaegselt mistahes liiki liiklusvahendi liikumine vastassuunas.

Kiirabi-, miilitsa operatiiv- ja tuletõrjeautod ning sõjaväe autokolonnid ületavad reguleerimata liiklusega risttee väljaspool järjekorda. Ristteele lähenemisel on eeltähendatud autode juhid kohustatud:

a) andma eri-helisignaali (sireeniga);

b) vähendada liikumise kiirust niivõrd, et see tagab ohutu liikumise.

VIII. Inimeste vedu veoautodel

Kui veoauto on määratud rohkem kui 6 inimese veoks veokastis (näiteks sõitmiseks ekskursioonile, demonstratsioonile, töökohale jms.) siis peavad olema täidetud järgmised nõuded:

a) auto peab olema tehniliselt täiesti korras, puhtaks pestud ja veokast varustatud kindlalt veokasti külge kinnitatud pinkidega; pingid peavad asetsema vähemalt 15 sm madalamal veokasti luukide äärest. Äärmisel pingil peab olema kindel seljatugi;

b) veokasti luugi haagid peavad olema kindlalt kinnitatud erilinkidega või sidumistraadiga;

c) teekonnalehel peab olema automajandi juhataja ja sõidu eest vastutava isiku allkirjaga märkus: «kõlblik inimeste veoks». Lahtris «koorma nimetus» peab olema märgitud veetavate reisijate arv, alla kirjutatud sõidu eest vastutava isiku poolt;

d) autot peab juhtima esimese või teise liigi autojuht, nende puudumisel antud majandis — kolmanda liigi autojuht nende juhtide hulgast, kes on ennast näidanud eeskujuliku ja distsiplineeritud juhina, kellel on vähemalt 2-aastane pidev tööstaaž ja juhtimisluba talongiga nr. 1. Peale selle peab juhil olema veetavate reisijate nimekiri, mis on kinnitatud automajandi või asutuse poolt. Keelatud on autot juhtida inimesel, kes on lõpetanud tööpäeva;

e) inimeste arv auto veokastis ei tohi ületada olemasolevate istekohtade arvu ja peab olema järgmistes piirides:

autodel kandejõuga	1,5—2 t	kuni	16 inimest
„	„	2,5—3 t	„ 20 „
„	„	3 t	„ 25 „
„	„	4 —5 t	„ 30 „

f) igale inimesi transportivale veoautole peab olema määratud isik, kes samuti kui autojuht vastutab inimeste veo eest ja kes peab asuma veokastis tagumisel pingil;

g) lapsi võib veoautode veokastis vedada ainult täiskasvanute saatel ja arvul, mis võimaldab küllaldast järelevalvet laste üle;

h) sõidukiirus reisijate veo puhul veoautodega ei tohi ületada mingil juhul 30 km tunnis;

i) veoautod, mida kasutatakse reisijate veoks Tallinna, Tartu ja Pärnu linnast väljapoole nende piire, tuleb täiendavaks kontrollimiseks esitada Riiklikule Autoinspeksioonile.

Eeskirjad inimeste veoks sõjaväe-autodel määratakse kindlaks sõjaväe haldusaparaadi erijuhenditega.

IX. Sõit jalgratastel

Jalgratastel sõitvad kodanikud ja lapsed peavad tänavaliiklemise eeskirju järgima, olema ettevaatlikud eriti vastuliikuvatele liiklusvahenditele vastu sõites.

Jõuvankrite ja jalakäijate poolest elava liiklemisega linna tänavatel ja maanteedel on jalgrattasõit lubatud alates 13. eluaastast.

Jalgratas peab olema varustatud:

- a) signaalseadmega (kell või pasun),
- b) piduriga,
- c) esilaternaga (pimedal ajal),
- d) punase refleksklaasiga jalgratta taga või punase laternaga.

Jalgrattur peab sõitma sõidutee paremal poolel kõnnitee või teepeenra ligi.

Liiklusvahendite või jalakäijate kogunemiskohtades, väljasõitmisel väravast, samuti väljasõitmisel elava liiklusega tänavaille ja teedele või teedele ja tänavaille, kus on trammiliiklus, ja raudtee ülesõidukohtadest ülesõitmisel peab jalgrattur jalgrattalt maha tulema ning ta võib edasi liikuda alles siis, kui on veendunud edasiliikumise täielikus ohutuses. Liiklemiskiirus linna ja asula piirides ei tohi ületada 15 km tunnis.

Jalgrattureil on keelatud:

- a) sõita kõnniteedel ning parkide, aedade ja puestike teedel, mis on määratud jalakäijaile;
- b) sõita trammiteedel;
- c) sõita tänavail võidu;
- d) sõita kahekesi või mitmekesi kõrvuti;
- e) õppida jalgrattasõitu tänavail ja väljakuil väljaspool selleks eraldatud ala;
- f) sõitmisel vabastada käsi juhtimisseadiselt;
- g) lasta jalgratast teistest liiklusvahenditest järele vedada ja sõita liiga lähedal kiiresti liikuvale jõuvankrile;
- h) sõita kahekesi üheistmelisel jalgrattal, välja arvatud kuni 9 a. vanuse lapsega, kui jalgrattal on vastav lisaiste;
- i) vedada esemeid, mis takistavad juhtimist või võivad teisi liiklejaid vigastada.

Rühmana sõites peavad jalgratturid hoiduma ühte ritta üksteise vahelise vahemaaga mitte alla kahe meetri.

Kõikidel jalgrattureil peavad olema numbrimärgid, mis antakse välja Tallinna TSN Täitevkomitee poolt (mujal linnades ja rajoonides kohalike TSN Täitevkomiteede poolt).

Sõjaväeosad ja organiseeritud kolonnid jalgratastel peavad tänavail ja teedel liikuma mitte rohkem kui neljakesi kõrvuti, täites kõiki organiseeritud kolonnide liiklemise kohta kehtestatud eeskirju.

Tallinna TSN Täitevkomitee määruse kohaselt karistatakse jalakäijaid, liiklusvahendeid kasutavaid isikuid ja jalgrattureid tänavaliiklemise eeskirjade rikkumise eest rahatrahviga kuni 25 rubla, millise trahvi määravad miilitsatöötajad.

TASUTA